

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

De aktuelle hybrider af hitænder i Danmark

HAANING I FELTEN Der bliver kæmpet derude med at finde amerikanske hitænder i de flotte flokke af svømmecænder i de mange danske vådområder. Foreløbig har vi ikke fundet nogle rene, men til gengæld er der fundet hybrider, og de er også interessante at give sig i kast med. Men er de alle bestemt korrekt?

Det er svømmeandetid derude. Mange af vores vådområder huser store mængder af især pibe-, krik- og spidsænder, og alene synet af mængderne er en god grund til at besøge lokaliteterne og få en oplevelse. Men vi feltornitologer ved jo inderst inde godt, at synet af de store flokke ikke er nok. De skal tjekkes igennem.

Det er spændende, fordi der er gode muligheder for at finde en hit-and netop på dette tidspunkt. April er måneden, hvor der er fundet flest både amerikanske pibeænder og amerikanske krikænder herhjemme, og en del feltornitologer bruger en stor del af deres tid på at finde dem.

Ikke mindst mig!

Jeg bor i Vejlerne, og har en række overvågningsopgaver i reservatet for Institut for Bioscience/Aarhus Universitet. Bl.a. inkluderer det regelmæssige optællinger og kortlægninger af vandfugle på Bygholmengen samt totale optællinger af hele reservatet. Det er spændende og meget givende at være en del af et optællingsprogram, der bidrager til lange tidsserier og til forståelsen af naturforholdene i et af Danmarks største naturreservater.

Det har betydet, at jeg gennem tiden har fundet >10 amerikanske krikænder og 4 amerikanske pibeænder. Det er altid en glæde, når det lykkes, og det er sjovt at granske flokkene igennem.

Amerikansk pibeand opdager man ofte på, at der mellem pibeænderne er en mørk pibeand med klare hvide tegninger. Jeg har flere gange tænkt, at ”hov – det ligner en hun pibeand med hvide hantegninger”. Ofte er det først lige bagefter, at man opdager hovedets anderledes karakterer.

Se også [denne artikel](#) om bestemmelse af amerikansk pibeand her på Pandion.

Amerikanske krikænder er lynhurtigt bestemt. Den vandrette hvide streg på kropssiden hos krikand er udskiftet med en lodret streg i stedet på amerikansk krikand. Ser man fuglen forfra eller med siden til, opdager man den hurtigt, også selv om det drejer sig om en sovende fugl. Det ligner hvide seler. Kigger man mere i detaljerne, ser man, at den lyse indramning af den grønne ansigtsmaske er næsten manglende langs den øverste kant af det grønne. Derudover ligner amerikansk krikand og krikand hinanden.

Amerikansk pibeand og amerikansk krikand er årlige gæster i Europa med adskillige eksemplarer. Kurtiserende hanner er set, også i Danmark, og det bærer åbenbart frugt indimellem. De har fået noget fremmed, som man siger, og resultatet er at vi finder fugle med intermediære karakterer, hvor der ses et mix af karakterer. Det er hybrider.

I DOF-basen er der indtastet et ret stort antal amerikansk pibeand-hybrider, men det er et fåtal af dem der er tilsendt SU. Det er derfor vanskeligt at skabe et reelt billede af forekomsterne af disse herhjemme. Til gengæld er der kun indtastet syv amerikansk krikand-hybrider, inklusiv dette års to fugle.

I år er det foreløbigt ikke gået så godt med at finde hverken amerikansk pibeand eller amerikansk krikand. Umiddelbart er det ikke et stort svømmeandear, og foråret er kommet sent. Imidlertid er april den bedste måned, og der skal bare kløes på ude i vådområderne.

Hvad der til gengæld er sjovt, er, at der til gengæld er fundet to amerikansk krikand-hybrider samt to fugle som er bestemt til amerikansk pibeand-hybrid.

Pibeænderne er fundet i Borreby Mose (31. marts – 8. april) og på Bygholm Vejle (11. april), mens krikænderne er fundet på Bygholm Vejle (10. april) og ved Kalløgrå på Lolland (igår den 12. april).

Det er jo lidt sjovt.

Pibeænderne skal omkring SU til behandling, mens krikænderne ikke behøver det.

Krikandehybriderne er også ligetil. Der er både hvide seler og hvide sidelinjer. De hvide seler er på begge aktuelle fugle ret svagt aftegnede og ifølge Sebastian Klein var selerne på fugle fra Kalløgrå svagere aftegnet, end hvad billederne giver indtryk af.

Hybrid amerikansk krikand X krikand, Bygholm Vejle den 10. april. Fuglen ligger som nummer fire fra højre og har hovedet mod højre. Bemærk den ret svage hvide lodrette seletegning der er svagere aftegnet end den hvide sidelinje. Kombinationen af de to gør sagen klar og nem: Det er en hybrid. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Hybrid amerikansk krikand X krikand, Bygholm Vejle den 10. april 2018. Fuglen ligger som en af de øverste med front til og akkurat til højre for pibeanden. Bemærk at de hvide "seler" ses på begge kropssider, men at de er svagere aftegnet end hos en "ren" amerikansk krikand. Foto: Henrik Haaning Nielsen

Hybrid amerikansk krikand X krikand, Kalløgrå den 13. april 2018. Bemærk kombinationen af en hvid lodret "sele" og en hvid vandret sidelinje. Det er en kombination af begge arter krikænder og sagen er dejligt klar: Det er en hybrid. Foto: Rasmus Strack

Hos amerikansk pibeandehybrider er det lidt mere kompliceret da man godt kan finde variation i ansigtstegningerne hos hanner af pibeand. De kan godt have lidt grønt bag øjet. De kan også have gullig kind, hvor det virker som om at blissen flyder ud på kinderne.

Fuglen fra Borreby Mose er interessant da det virker som om at fuglen ændrer karakter alt efter hvilket billede man kigger på. Følg med i mine kommentarer ved billederne herunder.

Formodet hybrid mellem amerikansk pibeand og pibeand, Borreby Mose den 31. marts 2018. På dette billede ser fuglen afgjort spændende ud med de kontrasterende hovedtegninger og med en amerikansk pibeande "vifte" bag øjet. Foto: Mikkel Willemoes Kristensen.

Formodet hybrid mellem amerikansk pibeand og pibeand, Borreby Mose den 8. april 2018. Sammenlign med billedet ovenfor. Bemærk hvordan indtrykket af fuglen skifter i forhold til vinkel og billedkvalitet. Her virker den knap så lyskindet som på billedet ovenfor. Det grønne bag øjet virker mere begrænset end det giver indtryk af på billedet ovenfor. Kroppens farver virker ikke afvigende i forhold til pibeand. Hovedformen virker anderledes, men posituren hos de to afbildede hanner er også meget forskellig. Det er ikke meget usædvanligt at opleve pibeande hanner i foråret med en portion grøn glans bag øjet. Det er dog aldrig afsat som en lang grøn vifte som hos amerikansk pibeand, men det er heller ikke tilfældet her. Det er desuden heller ikke usædvanligt at opleve, at det er som om, den gule blis flyder ud i kinden hos pibeande hanner om foråret. Det kan godt give indtryk af en lys kind, men det fylder aldrig hele kinden. Det er heller ikke tilfældet her. Måske er der blot tale om en lidt afvigende pibeand? Foto: Henning Larsen

Fuglen fra Bygholm Vejle er også interessant. Jeg opdagede den på den brede flødegullige blis i kombination med de lyse kinder og den tydelige mørke viftetegning bag øjet. Viftetegningen var ikke grøn, men brun. Ansigtsskaraktererne, deres farve og den overvejende grå krop gjorde at jeg bestemte den til en hybrid mellem amerikansk pibeand og pibeand.

Formodet hybrid mellem amerikansk pibeand og pibeand, Bygholm Vejle den 11. april 2018. Bemærk den brede flødegule blis, den mørke tegning bag øjet og kontrasten til lysere kinder. Foto: Henrik Haaning Nielsen

Formodet hybrid mellem amerikansk pibeand og pibeand, Bygholm Vejle den 11. april 2018. Bemærk hvor langt blissen går op på selve issen og spidser til. Denne karakter ses ofte hos amerikansk pibeand, men kun sjældent hos pibeand. Foto: Henrik Haaning Nielsen.

Formodet hybrid mellem amerikansk pibeand og pibeand, Bygholm Vejle den 11. april 2018. Bemærk de kontrasterende hovedtegninger der minder om amerikansk pibeands. Bemærk også at den lyse blis forsætter op på selve hovedet, samt at der anes lidt mudret "nougatfarve" i flanken. Foto: Henrik Haaning Nielsen

Spørgsmålet er om man ved begge de aktuelle fugle kan udelukke variation hos pibeand.

Tjek i øvrigt billederne på [denne interessante hjemmeside](#) ud og dan jeres egen mening om de aktuelle danske fugle.

Tak til Rasmus Strack, Mikkel Willemoes Kristensen og Henning Larsen for udlån af billeder.

 Dato:
14. 04. 2018

 Skrevet af:
[Henrik Haaning Nielsen](#)

 Fotos af:
[Henrik Haaning Nielsen](#)
[Rasmus Strack](#)
[Mikkel Willemoes Kristensen](#)
[Henning Larsen](#)

 Emner:
FELTBESTEMMELSE

 Tags:
AMERIKANSK KRIKAND HYBRID, AMERIKANSK PIPEAND HYBRID, BORREBY MOSE, BYGHOLM VEJLE, FELTBESTEMMELSE, HYBRID, KALLØGRÅ, KRIKAND HYBRID, PIPEAND HYBRID, VEJLERNE